

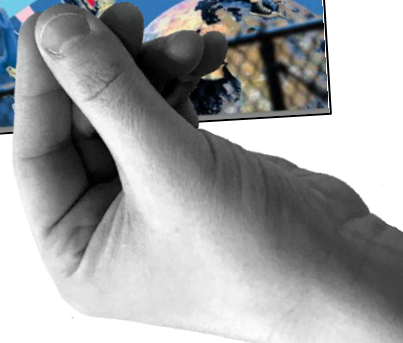
2.4.2025 DEMOKRATIA-TEEMARYHMÄ
Tulevaisuusbarometri 2025
hyvinvointialueiden näkökulmasta
Jukka Vahti, Sitra

Tulevaisuusbarometri

Mikä Tulevaisuusbarometri?

- Tulevaisuusbarometri 2025 on Sitran teettämä kyselytutkimus, jossa tutkittiin 15–84-vuotiaiden mannersuomalaisten sekä kunta- ja hyvinvointialueiden luottamushenkilöiden näkemyksiä tulevaisuudesta.
- Kyselyyn vastasi 3226 kansalaista ja 733 päättäjää eri puolilta Suomea. Kysely toteutti Verian.
- Vastaajia pyydettiin pohtimaan tulevaisuutta 10–20 vuoden aikajänteellä.
- Edelliset Tulevaisuusbarometrit on julkaistu vuosina 2023, 2021 ja 2019.

Vaalien alla on tärkeää keskustella tulevaisuudesta myös pidemmällä aikavälillä!

Tulokset

Päähavaintoja tiivistettynä

- 1 Parempaan tulevaisuuteen uskoo yhä harvempi.** Nuorten usko tulevaisuuteen on kuitenkin säilynyt verrattain vahvana – ihmiskunnan tulevaisuus mietityttää.
- 2 Kansalaiset ja päättäjät suhtautuvat Suomea muuttaviin kehityskuluihin osin eri tavoin.**
- 3 Alueiden suhtautumisessa tulevaisuuden kehityskuluihin ei isoja eroja–** arviot oman asuinkunnan tulevaisuudesta kuitenkin vaihtelevat.
- 4 Alueellisesta päätöksenteosta puuttuvat innostavat visiot ja pitkäjänteisyys** niin kansalaisten kuin päättäjien itsensäkin mielestä – vaikutusmahdollisuudet koetaan vähäisiksi.
- 5 Työ, turvallisuus ja hyvinvointivaltion turvaaminen ohjaavat äänestyspäätöksiä** alue- ja kuntavaaleissa 2025.

1. Parempaan tulevaisuuteen uskoo yhä harvempi. Nuorten usko tulevaisuuteen on kuitenkin säilynyt verrattain vahvana – ihmiskunnan tulevaisuus mietityttää.

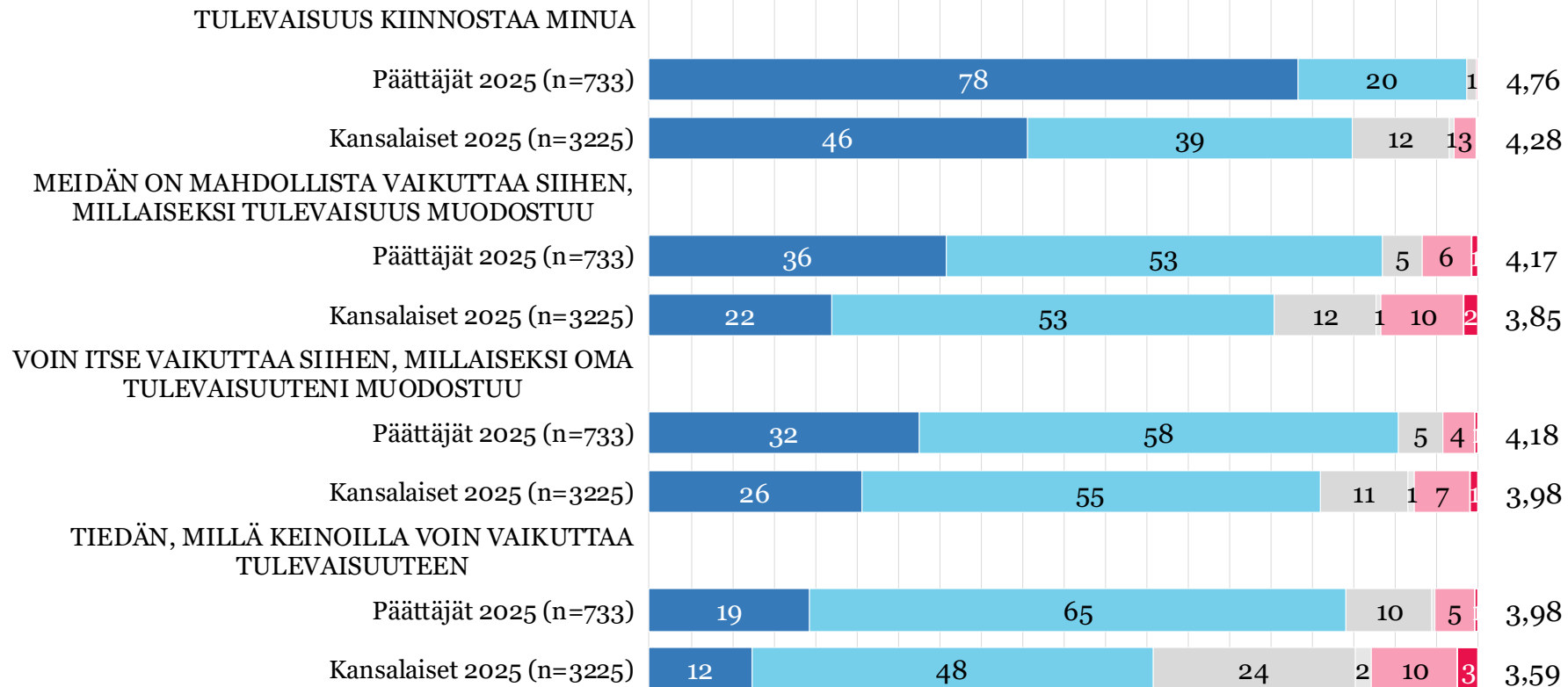
Yleinen tulevaisuusorientaatio 2025

SUHTAUTUMINEN TULEVAISUUTEEN

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Päättäjät 2025 (n=733)

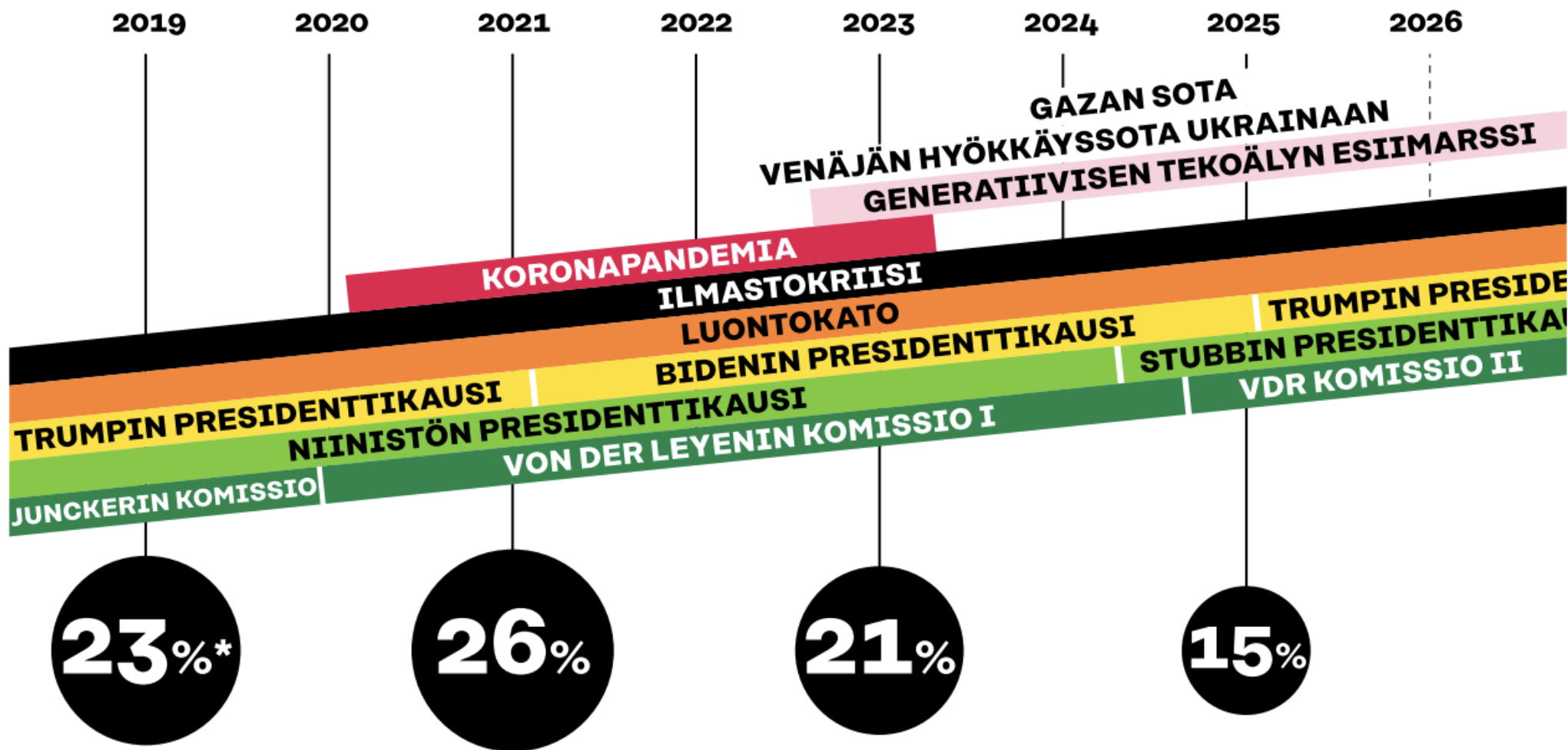
0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 % ka.

- Täysin samaa mieltä (5)
- Jokseenkin samaa mieltä (4)
- En samaa enkä eri mieltä (3)
- En osaa sanoa
- Jokseenkin eri mieltä (2)
- Täysin eri mieltä (1)

Kaikki vastaajat

Kuva 2. Viime vuosina on tapahtunut paljon.

*Suomalaisten osuus, jotka odottavat tulevaisuutta innolla ja näkevät siellä paljon mahdollisuuksia Tulevaisuusbarometreissä 2019, 2021, 2023 ja 2025.

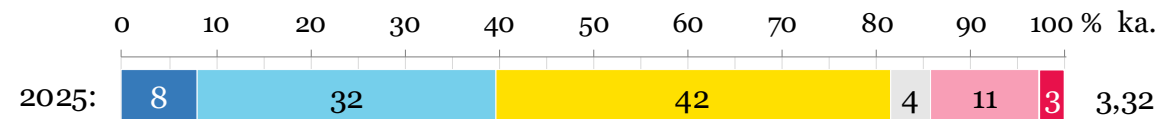
Millaisena näkee tulevaisuuden Vuosivertailu

ARVIOT TULEVAISUUDESTA

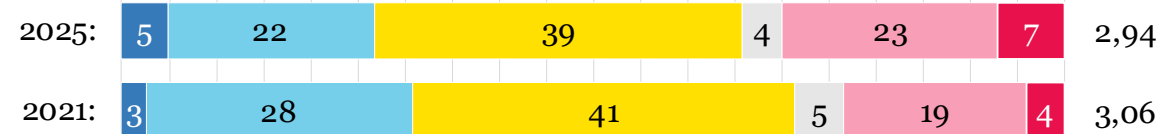
Millaisena näet tulevaisuuden verrattuna nykyhetkeen?

Total 2025 (n=3226)
Total 2023 (n=2150)
Total 2021 (n=3821)

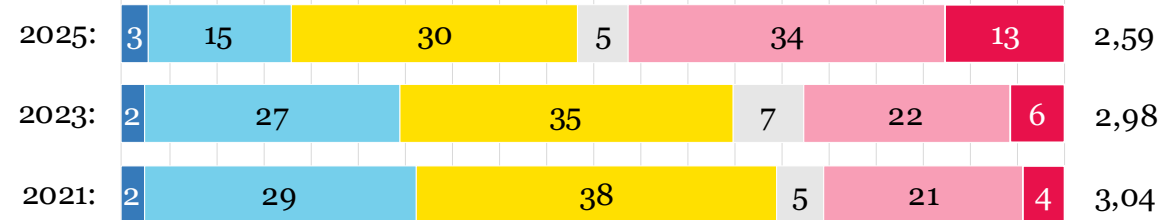
Millaisena näet henkilökohtaisen
tulevaisuutesi verrattuna nykyhetkeen?

Millaisena näet nykyisen asuinkuntasi
tulevaisuuden?

Millaisena näet Suomen tulevaisuuden?

Millaisena näet ihmiskunnan
tulevaisuuden?

Kaikki vastaajat

**2. Kansalaiset ja päättäjät
suhtautuvat Suomea muuttaviin
kehityskulkuihin osin eri tavoin.**

Teemat, joihin Tulevaisuusbarometrin kehityskulut kytkeytyvät

1. Yhteiskunnan yhtenäisyys
2. Hyvinvointi
3. Suhteemme ympäristöön
4. Teknologian kehitys
5. Talouden kestävyys
6. Demokratian tila

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

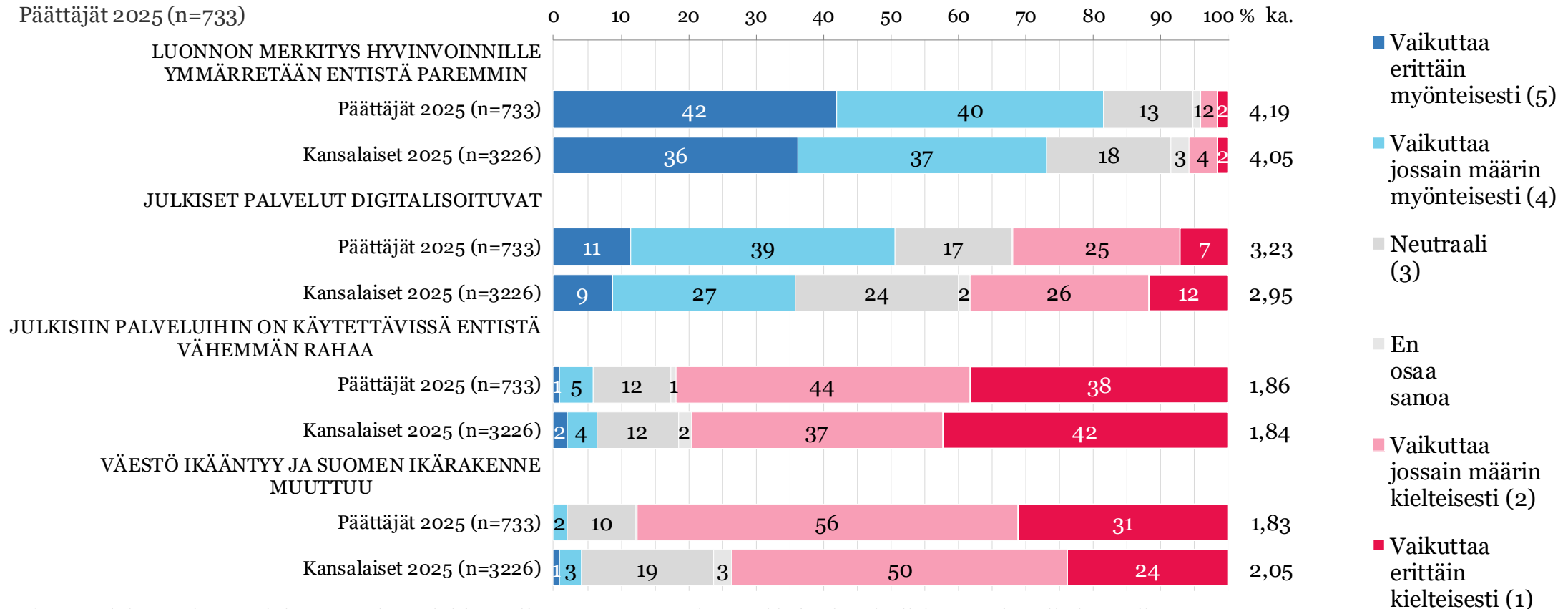
Hyvinvointi (2/2)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

HYVINVOINTI

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä? *)

Päättäjät 2025 (n=733)

*) Kansalaiset: Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämäsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Kaikki vastaajat

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut Teknologian kehitys (2/2)

TULEVAISUUTEEN VAIKUTTAVAT KEHITYSKULUT

TEKNOLOGIAN KEHITYS

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä? *)

Päättäjät 2025 (n=733)

0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 % ka.

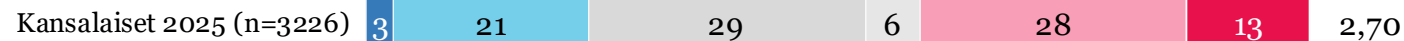
TERVEYSTEKNOLOGIAT TUKEVAT ENNAKOIVAA
TERVEYDENHOITOA

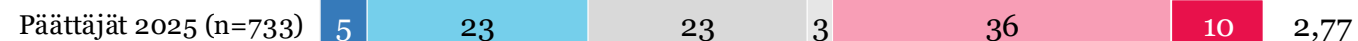
TEKOÄLYSTÄ TULEE OSA ARKEA

TEKOÄLY MUUTTAO OSAAMISTARPEITA
TYÖELÄMÄSSÄ

IHMISISTÄ KERÄTÄÄN ENTISTÄ ENEMMÄN DATAA

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

*) Kansalaiset: Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Kaikki vastaajat
Jos vastaajamäärä on alle 25
tulos on suuntaa-antava

Jos ero kokonaistulokseen on +- 0,20
asteikkoarvoa tai enemmän, on ero merkittävä

Tulevaisuuteen vaikuttavat kehityskulut

Demokratian tila (2/2)

TULEVAISUUDEN MAHDOLLISET KEHITYSKULUT

DEMOKRATIAN TILA

Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan hyvinvoinnin edellytyksiin oman kuntasi/alueesi näkökulmasta 10 v. aikajänteellä? *)

Päättäjät 2025 (n=733)

0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 % ka.

DATAA KÄYTETÄÄN ENEMMÄN PÄÄTÖKSENTEON
TUKENA

Päättäjät 2025 (n=733)

Kansalaiset 2025 (n=3226)

DEMOKRATIAN ASEMA LÄNSIMAISSA ON
KOETUKSELLA

Päättäjät 2025 (n=733)

Kansalaiset 2025 (n=3226)

LUOTTAMUS PÄÄTÖKSENTEKOON HEIKKENEETÄ

Päättäjät 2025 (n=733)

Kansalaiset 2025 (n=3226)

TUNNEPOHJAINEN VASTAKKAINASETELU
LISÄÄNTYY POLITIIKASSA

Päättäjät 2025 (n=733)

Kansalaiset 2025 (n=3226)

- Vaikuttaa erittäin myönteisesti (5)
- Vaikuttaa jossain määrin myönteisesti (4)
- Neutraali (3)
- En osaa sanoa
- Vaikuttaa jossain määrin kielteisesti (2)
- Vaikuttaa erittäin kielteisesti (1)

*) Kansalaiset: Miten arvioit seuraavien asioiden vaikuttavan omaan elämääsi ja hyvinvointiisi 10 vuoden aikajänteellä?

Kaikki vastaajat

TOP kehityskulut kansalaisten näkökulmasta

TOP 5 omaan elämään ja hyvinvointiin myönteisesti 10 vuoden aikajänteellä vaikuttavia asioita:

1. Luonnon merkitys hyvinvoinnille ymmärretään entistä paremmin (73 %, vrt. päättäjät 82 %)
2. Opimme käyttämään luonnonvaroja vastuullisesti (73 %, vrt. päättäjät 84 %)
3. Suomalaiset innovaatiot luovat talouden kasvua (69 %, vrt. päättäjät 89 %)
4. Yhdyskuntasuunnittelussa huomioidaan luontoympäristöjen säilyttäminen (62 %, vrt. päättäjät 76 %)
5. Suomessa on hyvät edellytykset yrittää ja tehdä töitä (57 %, vrt. päättäjät 81 %)

TOP 5 omaan elämään ja hyvinvointiin kielteisesti vaikuttavia asioita:

1. Suomen talouden kasvu jatkuu heikkona (82 % vrt. päättäjät 92 %)
2. Julkisiin palveluihin on käytettävissä entistä vähemmän rahaa (79 %, vrt. päättäjät 82 %)
3. Luonnon monimuotoisuus vähenee (79 %, vrt. päättäjät 79 %)
4. Luottamus päätöksentekoon heikkenee (78 %, vrt. päättäjät 94 %)
5. Ihmisten välinen eriarvoisuus kasvaa (77 %, vrt. päättäjät 82 %)

**3. Alueiden suhtautumisessa
tulevaisuuden kehityskuluihin ei
isoja eroja – arviot oman asuinkunnan
tulevaisuudesta kuitenkin vaihtelevat.**

Millaisena näet nykyisen asuinkuntasi tulevaisuuden?

Verrattuna nykyhetkeen, onko
asuinkuntasi tulevaisuus mielestäsi...

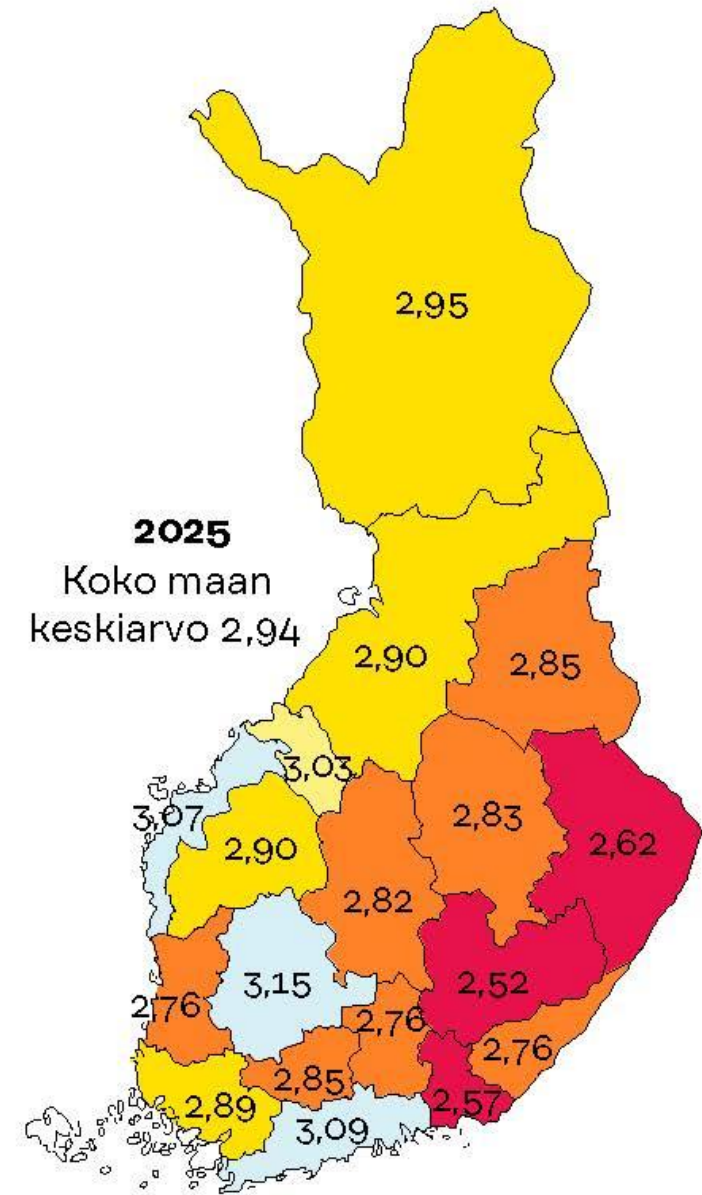
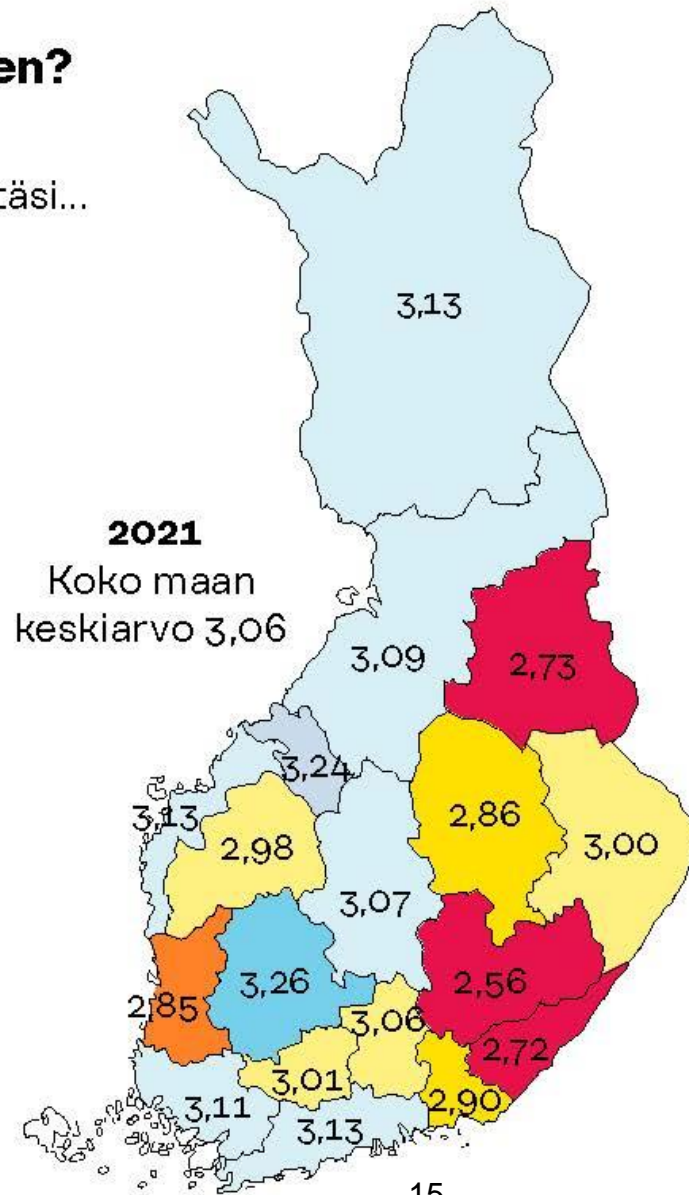
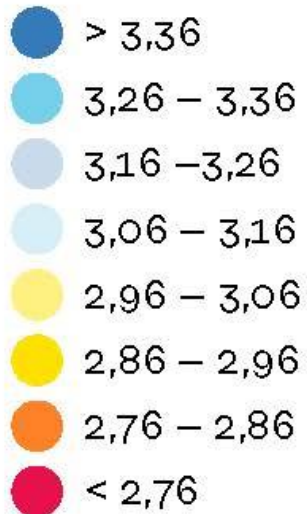
5 Paljon parempi

4 Parempi

3 Ei parempi eikä huonompi

2 Huonompi

1 Paljon huonompi

Yleinen tulevaisuusorientaatio

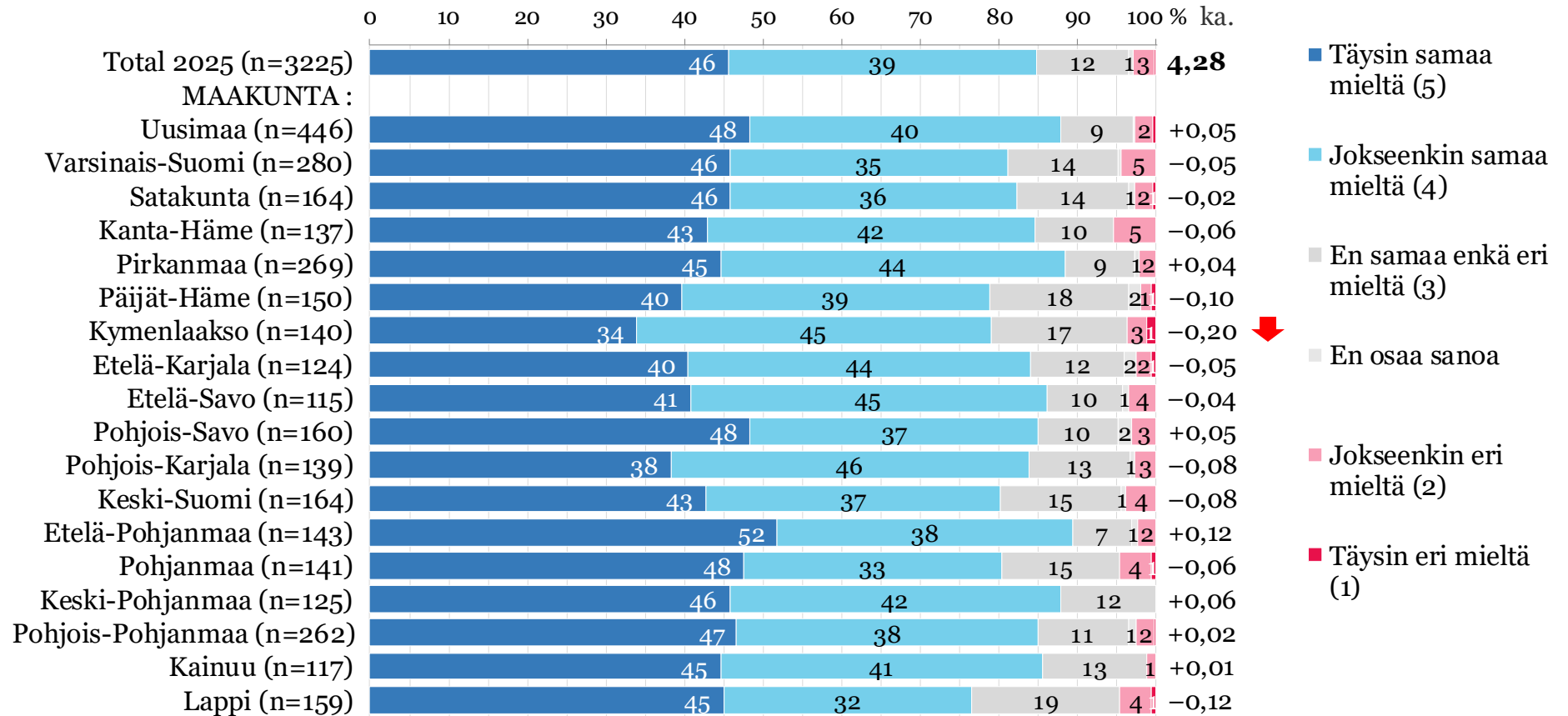
- Tulevaisuus kiinnostaa minua

SUHTAUTUMINEN TULEVAISUUTEEN

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Tulevaisuus kiinnostaa minua

Total 2025 (n=3225)

Kaikki vastaajat

Yleinen tulevaisuusorientaatio

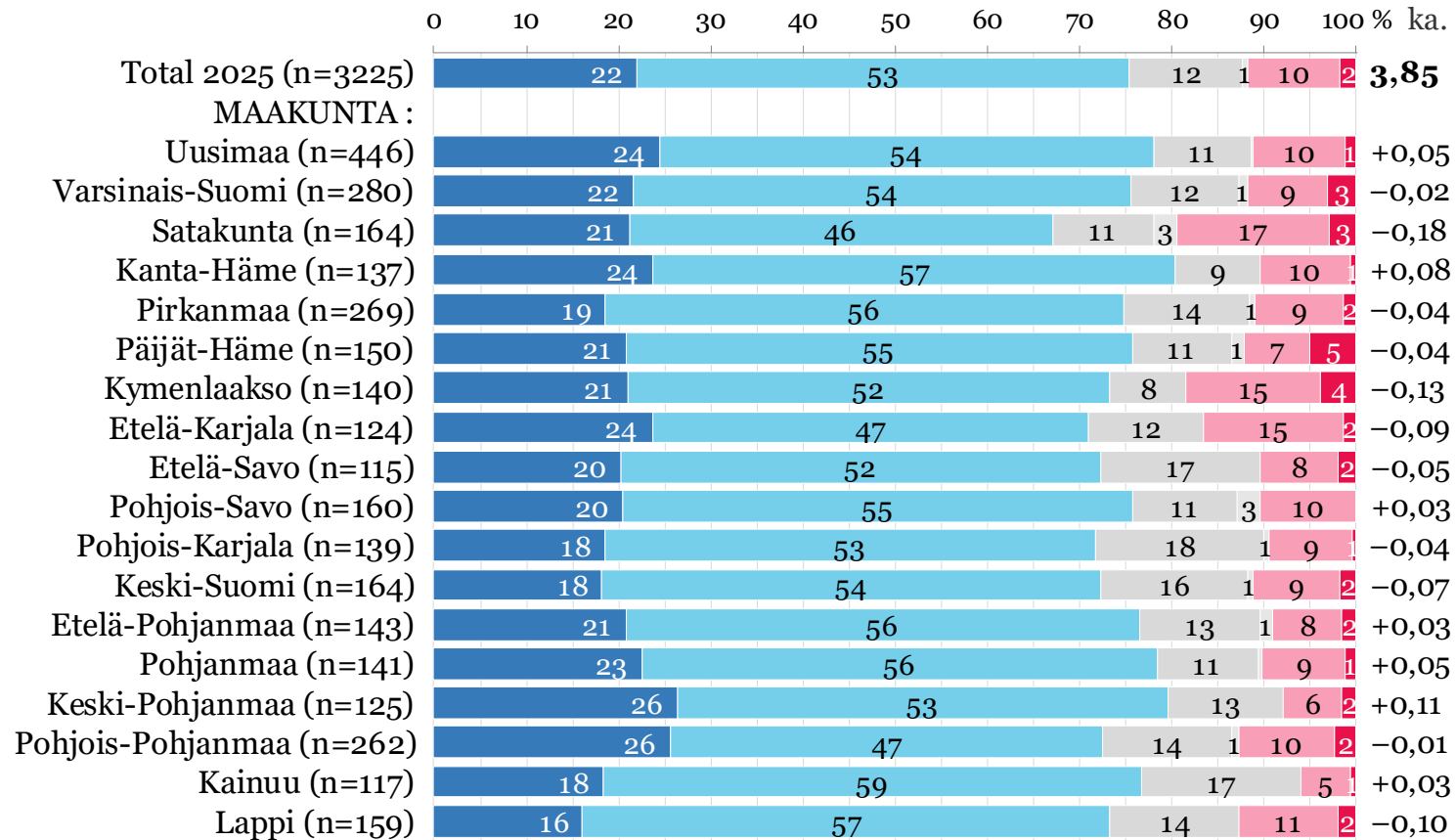
- Meidän on mahdollista vaikuttaa siihen, millaiseksi tulevaisuus muodostuu

SUHTAUTUMINEN TULEVAISUUTEEN

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Meidän on mahdollista vaikuttaa siihen, millaiseksi tulevaisuus muodostuu

Total 2025 (n=3225)

- Täysin samaa mieltä (5)
- Jokseenkin samaa mieltä (4)
- En samaa enkä eri mieltä (3)
- En osaa sanoa
- Jokseenkin eri mieltä (2)
- Täysin eri mieltä (1)

Kaikki vastaajat

Yleinen tulevaisuusorientaatio

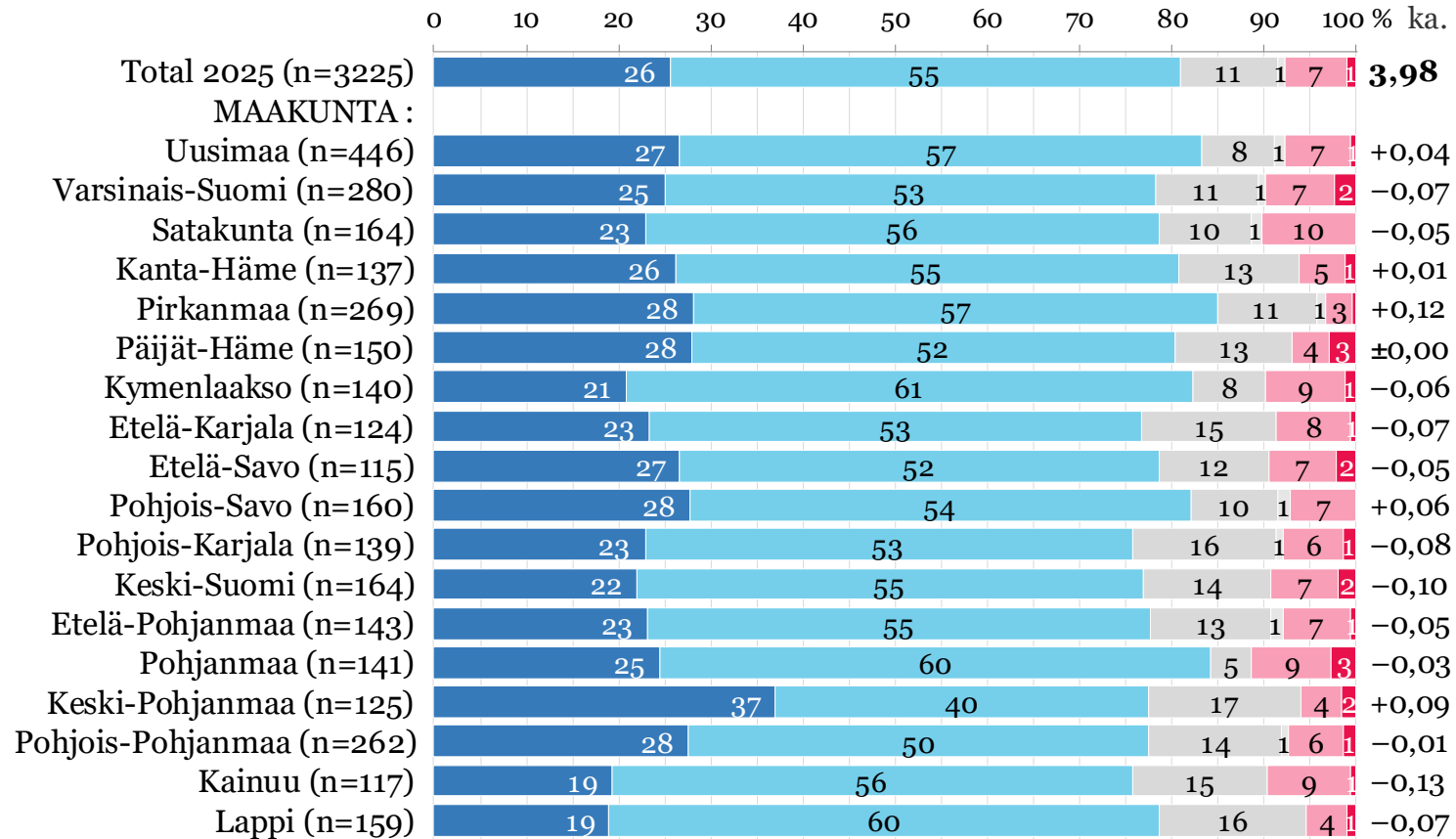
- Voin itse vaikuttaa siihen, millaiseksi oma tulevaisuuteni muodostuu

SUHTAUTUMINEN TULEVAISUUTEEN

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavasta väittämästä?

Voin itse vaikuttaa siihen, millaiseksi oma tulevaisuuteni muodostuu

Total 2025 (n=3225)

- Täysin samaa mieltä (5)
- Jokseenkin samaa mieltä (4)
- En samaa enkä eri mieltä (3)
- En osaa sanoa
- Jokseenkin eri mieltä (2)
- Täysin eri mieltä (1)

Kaikki vastaajat

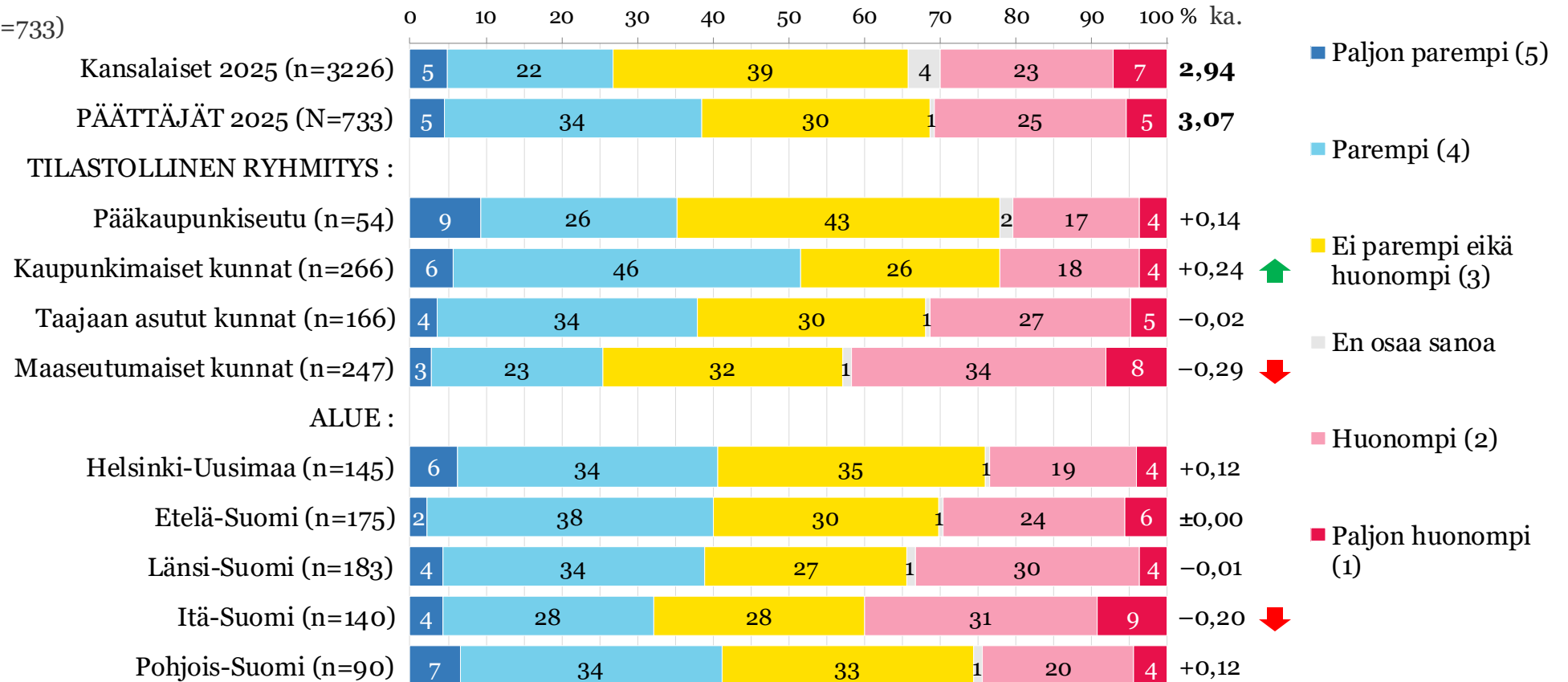
Päätäjät: Millaisena näkee asuinkuntansa tulevaisuuden (2/3)

ARVIOT ASUINKUNNAN TULEVAISUUDESTA

Millaisena näet tulevaisuuden verrattuna nykyhetkeen?

Millaisena näet nykyisen asuinkuntasi tulevaisuuden?

Päätäjät 2025 (n=733)

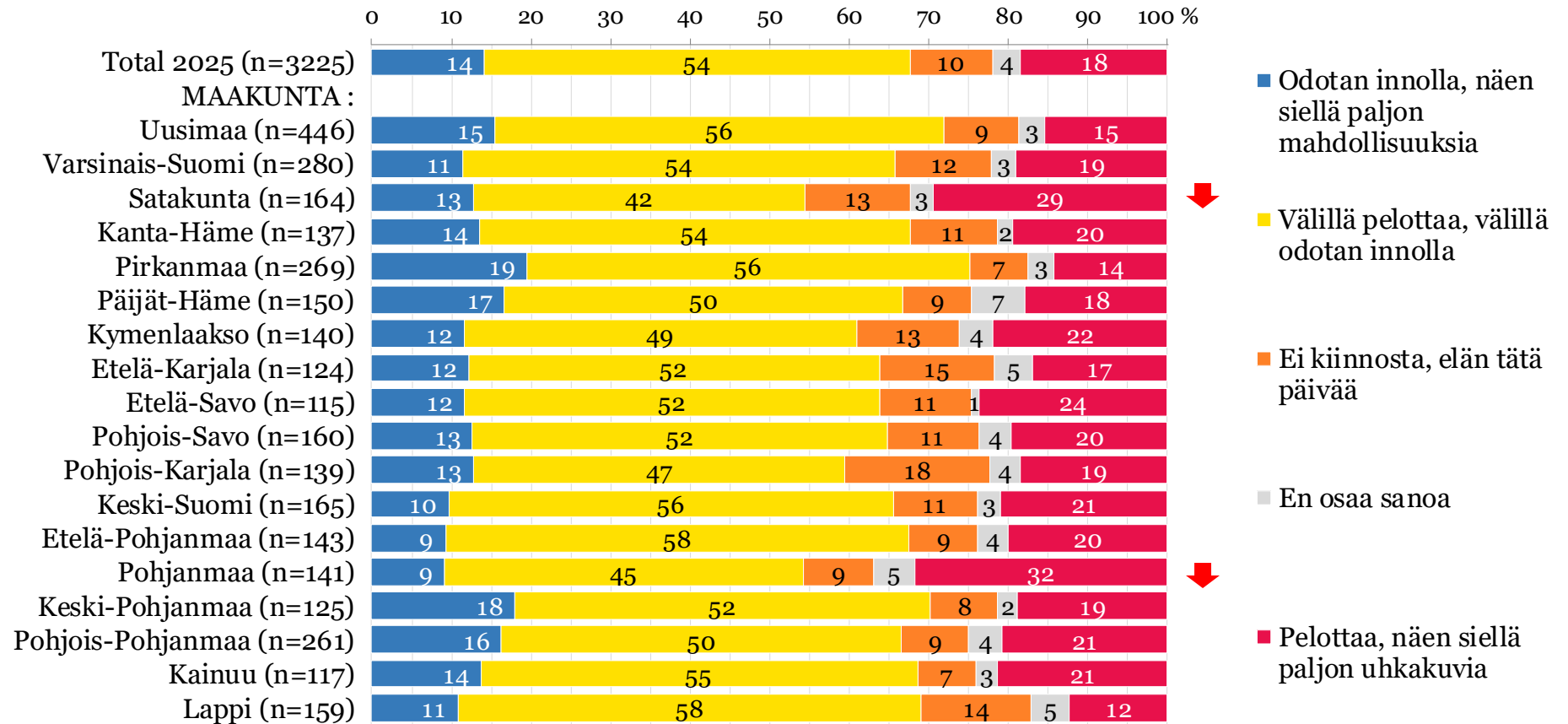
Kaikki vastaajat

Millaisena näkee tulevaisuuden, 10-20 vuotta nykyhetkestä

SUHTAUTUMINEN TULEVAISUUTEEN

Millaisena näet tulevaisuuden? Valitse parhaiten omaa näkemystäsi kuvaava vaihtoehto.

Total 2025 (n=3225)

Kaikki vastaajat

4. Alueellisesta päätöksenteosta puuttuvat innostavat visiot ja pitkäjänteisyys niin kansalaisten kuin päättäjien itsensäkin mielestä – vaikutusmahdollisuudet koetaan vähäisiksi.

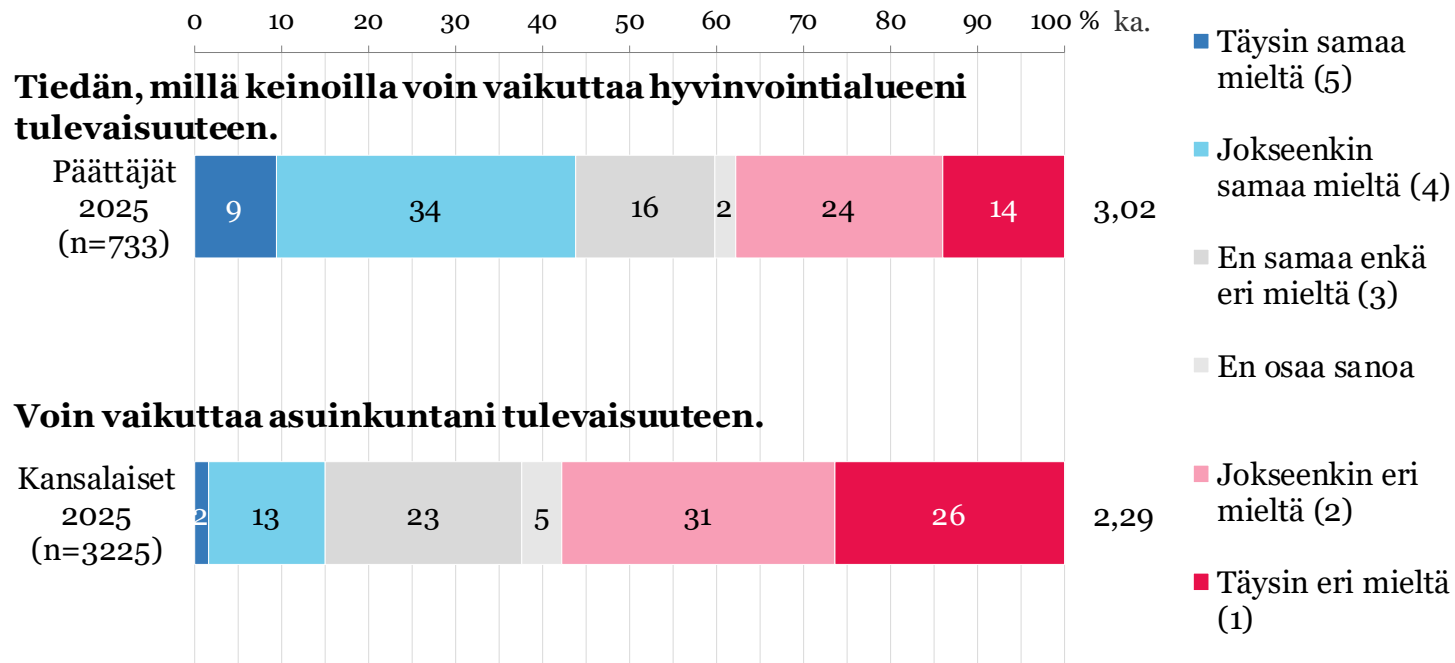
15%

suomalaisista kokee voivansa vaikuttaa
kotikuntansa tulevaisuuteen.

Päättäjät: Mielipiteet väittämistä (6/6)

- Tiedän, millä keinoilla voin vaikuttaa hyvinvointialueeni tulevaisuuteen.

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

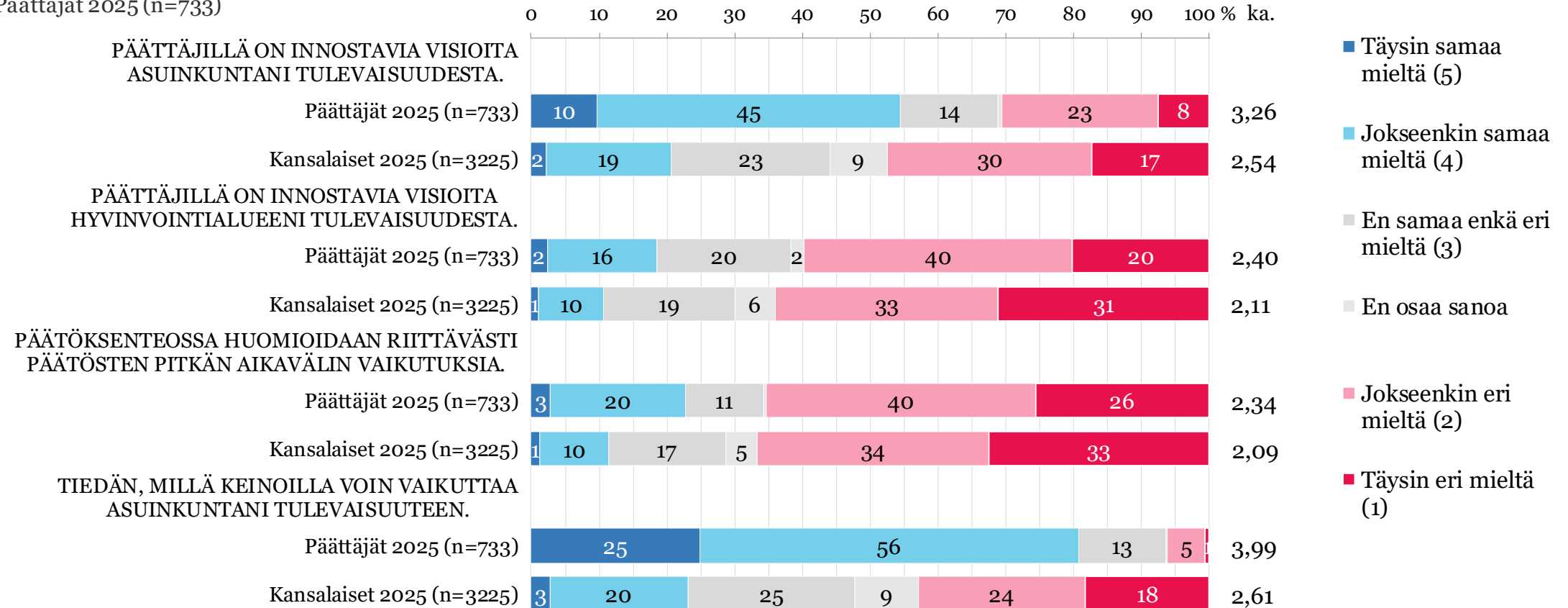
Kaikki vastaajat

Päätäjät: Mielenpiteet väittämistä (2/2)

MIELIPITEET VÄITTÄMISTÄ

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Päätäjät 2025 (n=733)

Kaikki vastaajat

Mielipiteet väittämistä (1/6)

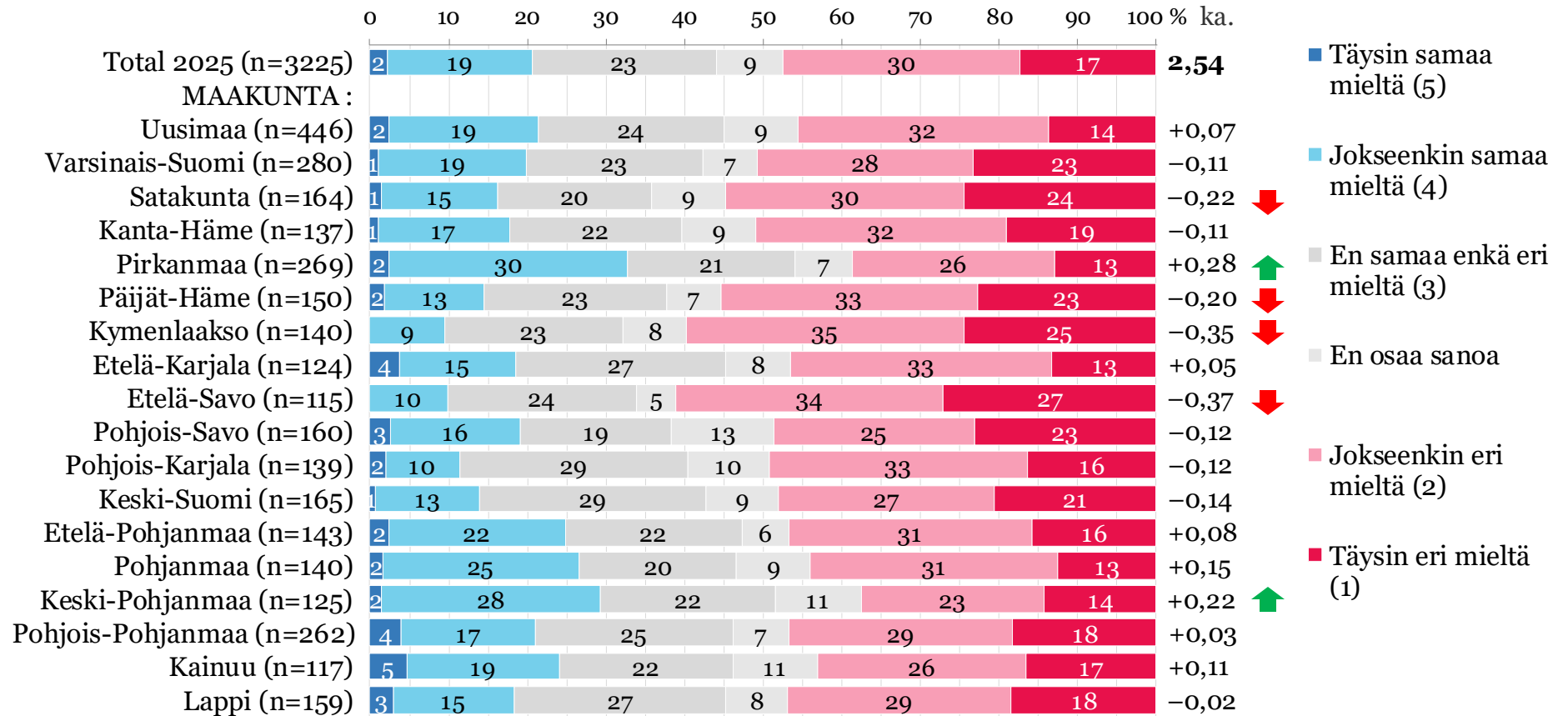
MIELIPITEET VÄITTÄMISTÄ

- Päättäjillä on innostavia visioita asuinkuntani tulevaisuudesta.

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Päättäjillä on innostavia visioita asuinkuntani tulevaisuudesta.

Total 2025 (n=3225)

Kaikki vastaajat

Mielipiteet väittämistä (2/6)

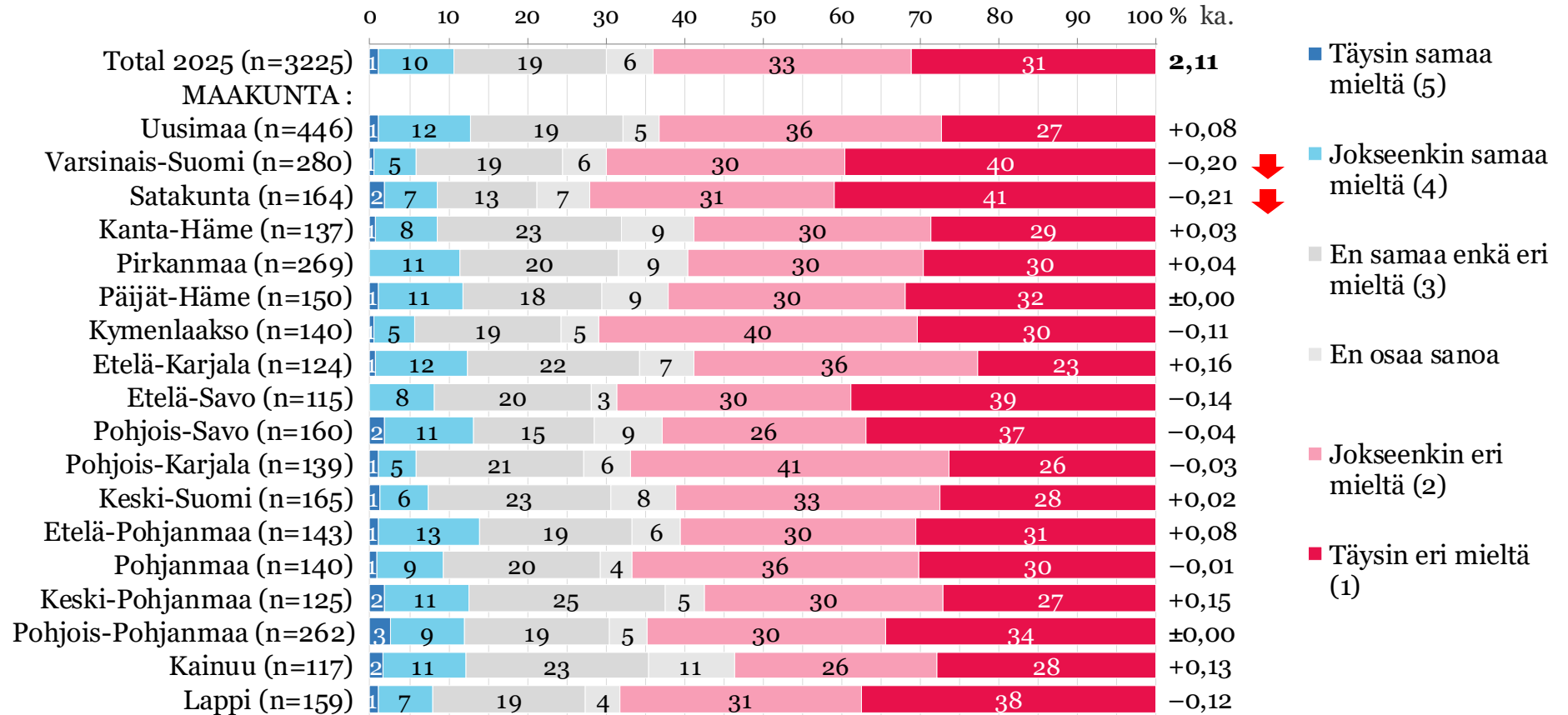
MIELIPITEET VÄITTÄMISTÄ

- Päättäjillä on innostavia visioita hyvinvointialueeni tulevaisuudesta.

Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väittämistä?

Päättäjillä on innostavia visioita hyvinvointialueeni tulevaisuudesta.

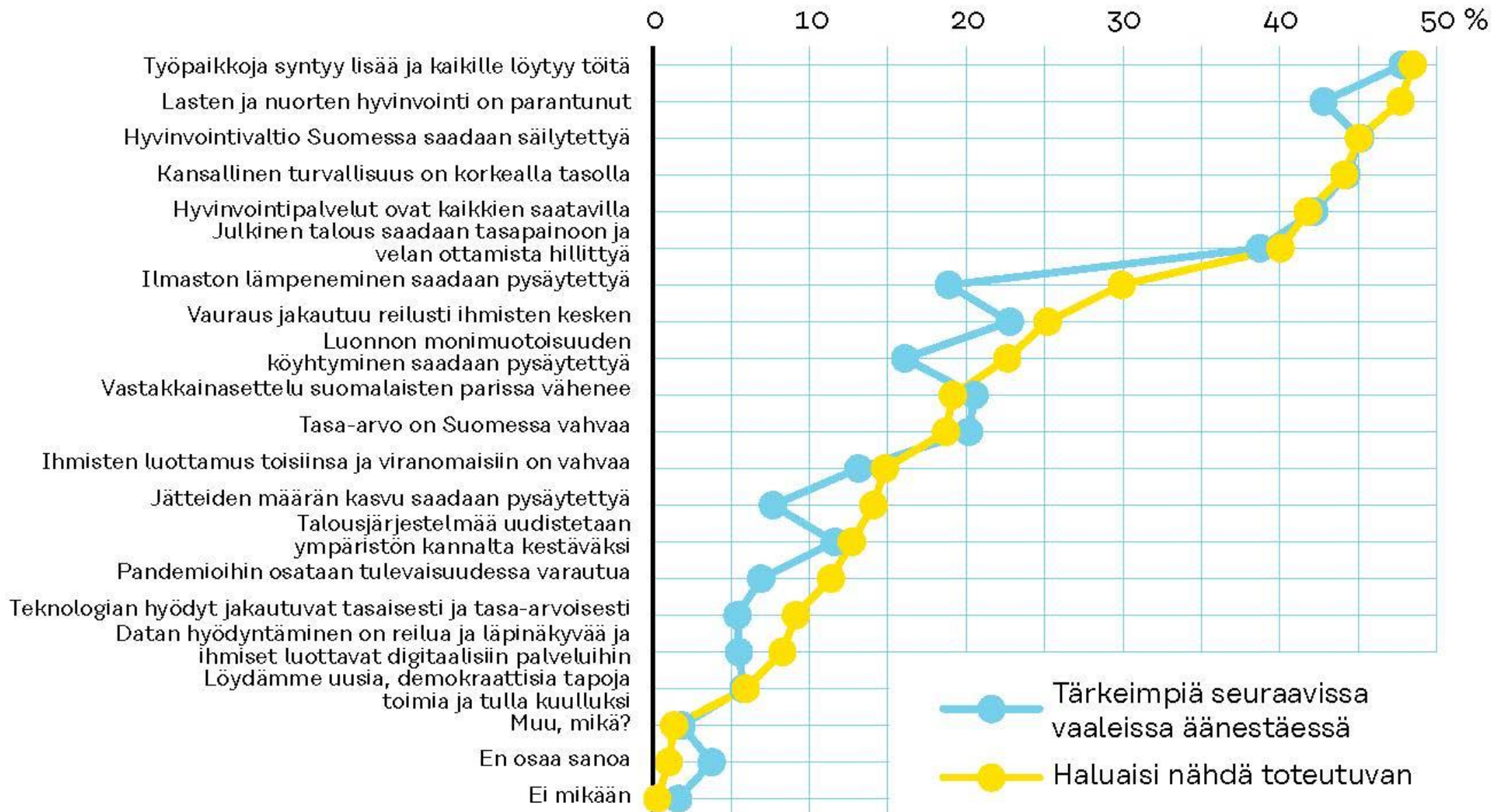
Total 2025 (n=3225)

Kaikki vastaajat

**5. Työ, turvallisuus ja
hyvinvointivaltion turvaaminen
ohjaavat äänestyspäätöksiä alue- ja
kuntavaaleissa 2025.**

Tärkeät asiat seuraavien 10 vuoden aikana vs. äänestyspäättöksen perusteet

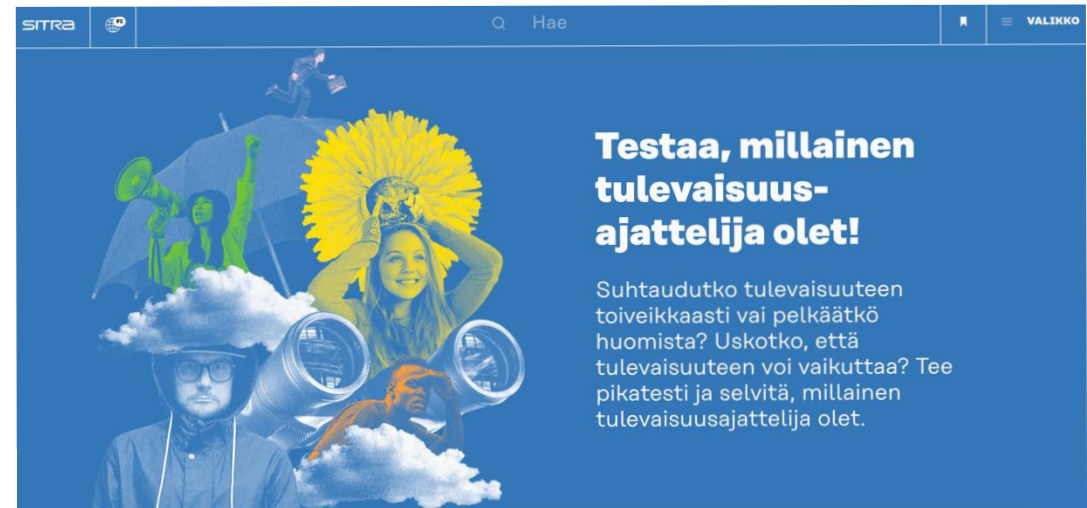
Pohdittavaksi

Kysymyksiä pohdittavaksi

- Suurin osa suomalaisista uskoo, että tulevaisuuteen voi vaikuttaa. Miten voimme vahvistaa suomalaisten uskoa parempaan tulevaisuuteen?
- Miten voimme pitää huolta nuorten tulevaisuususkosta ja vahvistaa heidän toimijuuttaan yhteiskunnassa?
- Voisiko tulevaisuusajattelu yhdistää suomalaisia ja vahvistaa myös demokratiaa repivässä ja kriisien sävyttämässä ajassa?
- Millaisilla kansalaisosallistamisen tavoilla voisimme innostaa ihmiset visioimaan yhdessä toivottavia tulevaisuuksia kunta- ja aluetasolla entistä monipuolisemmin?
- Miten voisimme kanavoida yksilöiden tulevaisuususkon ja toimijuuden nykyistä paremmin koko kansakunnan resilienssiksi ja uudistumiskyvyksi?

Mitä olemme julkaisseet?

1. Sitran Tulevaisuusbarometri 2025 -selvitys
2. Powerpoint-koosteet pdf:nä
 - Valtakunnalliset tulokset kansalaisten vastauksista
 - Valtakunnalliset tulokset päättäjien vastauksista
 - Maakuntien tulokset sekä koontina että maakunnittain
3. Raakadata excel-muodossa
4. Uutinen Sitran sivuilla
5. Tulevaisuuspodcastin jakso ”Onko kuntademokratian aika ohi?”, vieraana tutkija **Timo Miettinen**

www.sitra.fi/aiheet/tulevaisuusbarometri/

**Kysymyksiä,
kommentteja,
ajatuksia?**

**TEKOJA
TULEVAI-
SUUDELLE**